

מתי תבוא?

... שרה וטילה יצאו לברית המועצות להתראות עם קרוביהם שם ולהביא ד"ש חיה מקרובי חברים מאותה ארץ. צאתן לשלום!

... שיחת החברים אשרה שנת השתלמות באנגליה למשה אלפן לאחר שזו הוצעה לו ע"י חברת "כור" ובהמלצת הועה"פ של הקבוץ הארצי. משה מצדו יצטרך בגמר שנת ההשתלמות להוסיף לעבוד בחברה משנה עד שנתיים נוספות.

אל משה מצטרפת כל המשפחה, השתלמותו של משה תהיה ע"ח הפעילים בקבה"א, ובאשר לטובה עוד מתנהל משא ומתן עם המחלקה הפרסונלית. המשפחה כלה מתכוננת לדרך וכפי הנראה תצא לאנגליה תוך הימים הקרובים, כי הרי על הילדים להגיע לשם להתחלת שנת הלימודים החדשה, ומאחר ורכז ועדת התעבות נתן כבר ברכתו במסיבת ליל השבת מצרפים אנו את ברכת המערכת: "צאתכם לשלום ובואכם בשלום".

... הדסה אשל נבחרה בשיחת הקבוץ כמועמדת לסמינר החצי שנתי לפעילות מפלגתית ותבועתית בגבעת-חביבה, שיתקיים בין אוקטובר-למרץ. הדסה לא חויבה וגם לא התחייבה מראש לפעול בשטח מסויים לאחר הסמינר, אם כי ברור הוא שמגמת הסמינר היא להפיק תועלת מכסימלית ממשתתפיו בעתיד. תקופת הסמינר בחשבת כפעילות במסגרת הפעילים שהקבוץ חייב לתת.

... דעל הלמן יצאה לקורס לעזרה ראשונה למשך שלשה שבועות בו תלמד למודי יסוד הנוגעים לעבודתה במרפאה.

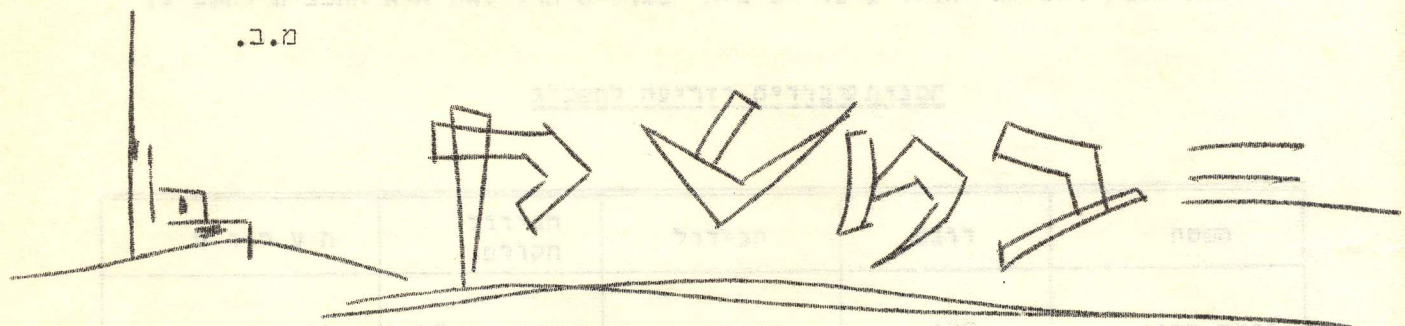
... שמחה יעבוד עם צפורה במחסן המכולת החל מאמצע ספטמבר, שעה שיחזור הוא מהמלואים, עם כניסתה של צפורה למחסן הובטח לה חבר שיעבוד אתה מאחר ורבות העבודות שם שאין חברה יכולה לעשותן, ואם אמנם היתה כאן סחבת נבצוע הרי שמחים אנו, שההצעה הזו נתקבלה על דעת שניהם ועל דעת מוסדות העבודה. לשניהם הצלחה.

... משפחת הר-גיל הולכת ונקלסת בקיבוץ מאחר והילדים נקלטו כבר בבתי הילדים וההורים יכלו להשתחרר ולהכנס כעובדים שלמים בסדור העבודה. יגאל עבד בהתחלה במלונים וכעת הצטרף אל צוות הנוצרים. ואילו בת-שבע נכנסה לעבודה בהגשה בחור-האוכל, הם והילדים אתם מרוצים מצעדיהם הראשונים בתוכנו ואנו מאחלים להם התארחות טובה ומהירה לקראת מועמדות.

... משפחת סודרר סיימה את מחצית שנת התארחותה ובימים הקרובים נעביר הצבעה אישית על מועמדותה, הקלטותיה של משפחה זו נמצאת בשלב מתקדם ומשביע רצונה.

... משפחת רוזמן הגיעה אלינו לפני שבועיים, בהתחלה עם שניים מילדיהם בלבד, ובאלה הימים מצטרף גם הבן השלישי. הילדים הולכים ונקלטים בבתי-הילדים ומרדכי ורחל משתחררים אף הם ויוכלו להכנס לסדור העבודה בימים אלה. לפי כל הסמנים, למשפחת רוזמן כל הסיכויים לקליטה מהירה בכל המובנים אצלנו. ברוכים הבאים!

... משה אדרר מ"אלונים" הודיע על עזיבתו מאחר ולא מצא פתרון למשפחתו במסגרת החופש החצי-שנתי שנתן לו בשעתו, אך עם זאת בקש לרשונו לפנינו שהוא עוזב מתוך אינ ברירה ומתוך אמונה, שכאשר יוכל לחזור ויבקש להתקבל בחזרה, תעמוד לו סיבה זו כזכות.

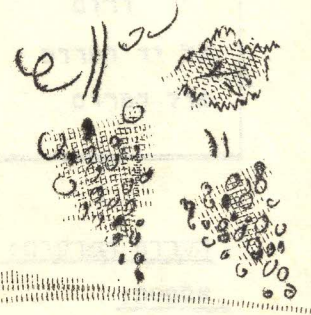
מ.ב.

שוב עבר זמן רב מאז סקירתי האחרונה. החלק הארי של הקיץ עבר, אך כל עוד השמש מעל יוקדת עדיין העבודה בעצפים החקלאיים בוערת.

העונה הולכת ומסתיימת בגן הירוק. היתה זאת שנה מוצלחת בגידול המלונים, דבר זה וודאי ימצא את ביטויו הכלכלי. תכנון הזריעה היה מותאם לתנאי השוק בארץ ומחוצה לה. כאשר ירדו מחירי השוק בארץ הפסקנו לשווק והמשכנו ביצוא. הלחץ העיקרי היה בחודש יוני הן מבחינת כמות הפרי והן ביחס למחסור בעובדים. בואם של הסטודנטים וקן חיפה עזר לנו להתגבר. כיום קוטפים 3-4 פעמים בשבוע והחודש יסתיים הקטיף בכללו. יוצא איפוא כי עונת השיווק נמשכה 4 1/2 חודש. גם זה שיא. כמות הפרי לייצוא תהיה בין 180-200 טון - 35 אלף קרטונים בערך. בשנת תשכ"א היה היצוא כ-110 טון - השוק המקומי הווה השנה רק שסתום לויסות וכל תשומת הלב הוקדשה ליצוא ותקוותנו אתנו כי מאמץ זה ישא פרי.

לקראת העונה הבאה עלינו להכין את בית האריזה בצורה המושלמת ביותר ולהקל על האורזים במלאכתם.

בטרם הסתיים קטיף המלונים החל הבציר בכרם. המחירים בשוק יציבים, הכל תלוי בסוג הפרי, חכמות ובצוע הבציר. הפרי בינתיים נקי ואם נצליח לשומרו עד תום הבציר הרי תהיה גם חכמות וגם צורת הפרי משביעת רצון.

ביסינו לארוז ענבים ליצוא אבל הנסיון אינו עולה יפה, לכך הפרי אינו מתאים והתנאים שלנו מגבילים מכמה סיבות. האריזה ליצוא נפסקה ונתחיל בשווק מקומי. בהתאם לאפשרויות שלנו ויכולת קליטת השווקים. באגל לבוצרים הצלחה בארגון הבציר ואם יהיה צורך אף בהיה מוכנים להושיט עזרה בבציר למען להוריד הפרי בזמן.

בפלחה ומטפח

זה עתה נגמר קציר התירס לתחמיץ. מלאנו את המגדל אחרי שנים של אי-שימוש בו. שוב בתחמיץ קיצי למען להבטיח לחורף אספקה סדירה לרפת. לאותה מטרה הכיבנו כמות גדולה של שחת מכל הסוגים. יחד קרוב ל-300 טון.

נוסף לכך מכינים השנה כרוב מספוא לחורף (35 דונם) ויחד עם זאת שטח של סלק בהמות.

באטפח גמרנו את הגידול בשטח של 180 ד'. נותר השטח של 100 ד' וכעת מכינים 150 ד' לזריעה, היבולים היו השנה טובים ובעיקר בהתחשב בכך שלשטח גידול זה היתה זו שנת גידול אחרונה, הווה אומר - גם החלשה ביותר. ב-100 ד' נמשכים הקצירים עבור המכון.

בכותנה נצמרה ההשקיה. השטחים נראים יפים ובינתיים אין גם מזיקים רבים. השנה רוססו השדות פחות מאשר אשתקד. המרסס החדש הוכיח את יכולתו. מלבד ריסוס חלקי בשדה אחרי השקיה בצענו כל הריסוסים מן הקרקע, דבר המוזיל בהרבה את העניין.

נעשות כבר הכנות לקטיף הכותנה. ה שנה לא נסבול מהובלות למרחקים. מרבית ההובלות תבוצענה בעגלות רק במקרה של צורך מיוחד נפעיל גם משאית. ההובלה תאורגן בין השותפים בקטפת (מעפיל - גבעת חיים - העוגן). הקטפות מוכנות ומצפות להפעלתן.

בינתיים יש להכין את השדות לגידולי חורף או קבענו את תכנית הזריעה בוועדת המשק ואם לא יחולו שינויים בלתי צפויים הרי זאת היא התכנית לתשכ"ג:

תכנית עבודים וזריעה לתשכ"ג

ה ש ט ח	ה ג י ד ו ל ה ק ו ד מ	ה ג י ד ו ל	ד ו נ מ	ה ש ט ח
לתחמיץ	תירס + ש"ש	כותנה	120	ביצה צפון
	חיטה	סלק	27	באר א'
	חיטה	שחת	40	באר ב'
	חיטה	כרוב מספוא	30	גבעת מרנש
לתחמיץ	"	ש"ש	110	" "
"	שחת	"	55	כבול
"	"	"	35	"לשוך"
	כותנה	כותנה	210	ביצת דרום
	"	שחת-בקיה	170	קקון צפון
100 היו אספסת 150 מלונים	{ מלונים אספסת	אספסת	250	" מרכז
	אספסת	מלונים	180	" דרום
יזרע רק חלקית	מלונים	"	130	על יד הפרדס
	שחת	שחת	160	מול הפרדס

הערת המרעים: במרעה 3 נזרע בחלקו רוצים במקום פספלים.

אספסת: 100 ד' יצמרו בתשכ"ג ואז נזרע בקקון צפון.

מלונים: טרם מצאנו פתרון לזריעות המוקדמות באדמות קלות.

השחת: תזרע בחלקות גדולות יותר:

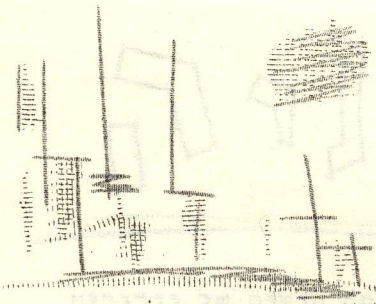
א. כי הצריכה גדלה.

ב. משום שהפסקנו לזרוע חיטה. (השנה)

בפרדס: העונה שקטה יחד עם זאת מבצעים עבודות מרובות וחשובות. גיזום חלקי בפרדס הותיק והצעיר כאחד. סיוד העצים, רסוסים, כסוח, השקיה וטיפולים שוטפים במלואים. כל אלה נותנים תעסוקה מלאה לצוות ויותר מזה.

בעזרת תחנת הטרקטורים בצענו פיזור זבל אורגני של 350 מ³ בפרדס הצעיר. בותיק נפזר זבל בעגלות מפאת צפיפות העצים.

מראה הפרדסים טוב, ואילו לא קרה הנזק בפרדס הותיק אפשר היה להביע יותר שביעות רצון. בינתיים העבירו את דופן הבריכה הגובל עם הפרדס ונקווה כי בקרוב תחפר התעלה. חלקה של 15 דונם נפגעה באופן קשה ומי יודע כמה עצים ניתן יהיה להציל. בינתיים הפסיקו בחלקה זאת את ההשקיה באופן מוחלט.

בחצר יחד עם השיפורים סביב חדר האוכל הננו מבצעים עבודות חפירה וישורים בחצר המשק. על ידי כך קבלה החצר פראה נאה יותר. זה מחייב גם את בעלי הענפים להחזיק סדר סביב מבניהם ושטח פעולתם, ואת עובדי החצר להקפיד על הסדר בשטח הכללי כגון מגרש לארגזים ריקים ורחבת המחסנים. לא ייתכן כי שטח זה הנמצא בלב המחנה יראה בצורה כזאת. גם הענפים, והצרכנים של חמרי אריזה אלה חייבים להקפיד על סדר. אין לשפוך כל עודפים של חמרי אריזה (צמר, עץ, זירות) למקום זה.

בעלי הרכב והטרקטורים מתבקשים פעם נוספת לחנות במקומות החניה.

עקב שינויים צפויים ובהמשך לתכנון הקיים נרחיב גם השנה את רשת השבילים ודרכי גישה. נסדיר סופית את הדרכים בסביבת חדר האוכל, נסלול שביל לסנדלריה ולבית האימון (לשעבר), דרך קורקר למחסן הפיח והאורווה.

בהשקעה בצוע עבודות רבות מתעכב בגלל חוסר בעלי מקצוע. תיקון המטבח נמשך מעבר לכל המצופה מכמה ניבות, מועדון לחבר מתקדם לאט ואילו הבית שהחלטנו עליו במיוחד לא הוחל בו כלל. עלינו לראות את תכניותינו מנקודת ראות זאת ולעתיד לא יספיק להחליט על מבנה, יש גם לדאוג לבצוע בוכח תנאים אלו.

בועדת המשק הוחלט על המשך וגמר סככת הרפת החדשה - אבל גם כאן אין נראים סיכויים מידיים להתחלה. המבנים הקיימים כמעט מלאים ואם לא בספיק לצקת את היסודות לפני בוא הגשמים הרינו "אבודים".

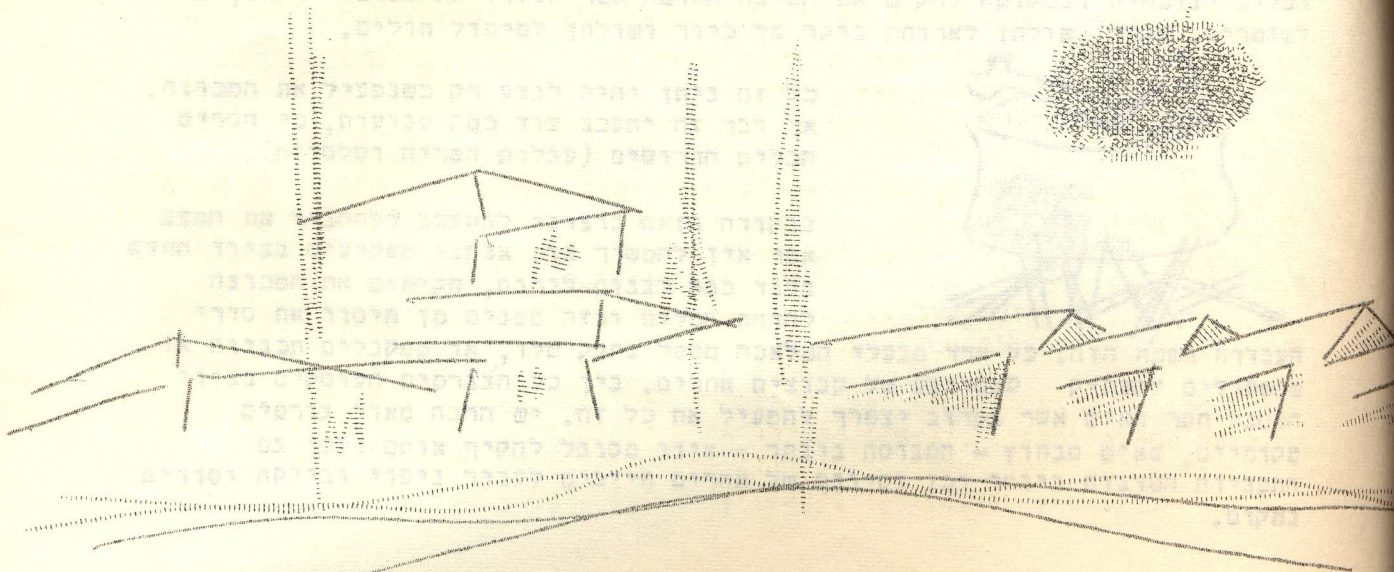
מצב זה מחייב להכין בעוד מועד תכנית לטווח ארוך בנוגע למבנים.

בועדת המשק הדיונים מתנהלים לפי "שעון-קייץ" עם כל הטוב והרע שבדבר. חופש נופש ועייפות נותנים את אותותיהם, וגם "סתם" העדרות, ללא הסבר קיימת. מתנהלים דיונים עם הענפים על תוצאות הענפים בתשכ"א ותכניות לתשכ"ג. מן הדין היה למסור על כך גם לקיבוץ כולו מעל במת השיחה. אבל אנו איננו מזיעים כך ומי יודע מתי נגיע כלל.

בינתיים נעשות הכנות לתכנית המשק לשנת תשכ"ג, וחלק מן הנתונים הפיזיים נקבעים כעת. (תכנית זריעה ונטיעה - לוח מים ועבודה וכו') הענפים חייבים להכין את הצעותיהם להשקעות. הזומר יובא לדין לועדת המשק.

לבסוף הערה ובקשה לועדת המנויים: עלינו להרכיב ועדת משק רחבה ופעילה ולאחר. דוקא בתנאים שלנו כאשר במסגרות אחרות אין מרבים לדון בשאלות המשק הרי זה מחוייב המציאות.

אוריאל.

ההנעשה בבית

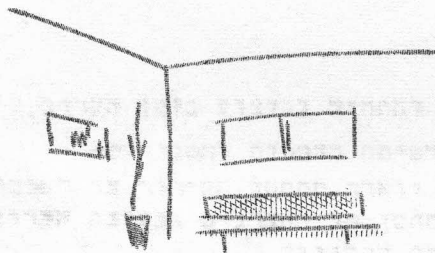
מאז הופיע הדו"ח האחרון על הבניה בקיבוצנו עברו כמה חדשים של בירורים ועבודות תכנון אינטנסיביים: בינתיים המבנים והתכניות החדשות נמצאים בשלב מתקדם.

(1) המועדון אשר בבניתו הוחל לפני שלושה חדשים נמצא לפני יציאת הקיר האומנותי בחדר ההנצחה ושל הגג מעל לחדר זה ומעל מרפסת הכניסה, על שתי העבודות העיקריות - המסד הגלוי של הבנין והטפסנות של הקיר האומנותי - התגברנו. - נקווה גם לתוצאות טובות של היציקות - ועם זאת עוברים לגנות, שהעבודה בהן היא שגרתית.

הבעיות הקשות ביותר בביצוע של בטונים גלויים - הן: דיוק של הטפסים והשמירה על נקיון הקירות היצוקים בהמשך העבודה. צוות העובדים ובעלי המקצוע הוא טוב וכולם מקפידים מאוד על דיוק ונקיון העבודה.

הקירות הבנויים יקבלו צפוי של פלטות בהתאם לתכניות. כן הוזמנו מרצפות לאותם החלקים של הבנין בהם לא תהיה רצפת "טאראפלקס".

הנצריה שלנו עובדת על הנצרות של הבנין וכן מכינים כבר את התכניות לפיתוח פנים הבית.

בימים הקרובים נביא הביתה דוגמאות של רהיטים אשר עליהם המליץ האדריכל העוסק בצד הפנימי של הבית ובפרוש לפני הועדה את כל יתר התכניות של הסידורים הפנימיים. גם בשביל גופי התאורה הפנימיים נקבל הצעות בזמן הקרוב.

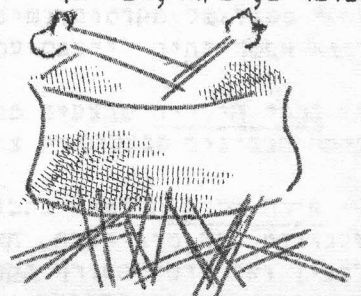
חלק של הרהיטים נקנה מוכן וחלק ייעשה בבית. עם הקמת המועדון יעמדו לרשות הארכיון של הקבוץ הרבה מאוד מקומות אחסון בארונות קיר אשר מתוכננים במיוחד למטרה זאת.

רצוי אם כן שבמקום תקום הועדה לארכיון ותתחיל לאסוף ולמיין את החומר הרב ובעל הערך הקבוצי-תנועתי גם יחד.

(2) במשבח - זוקפים כעת את המכונה להדחת כלים. מחברים את קווי הקיטור, המים והחשמל.

עיקר העבודה הקשורה בהפרעות רצופות תבא כעת, כאשר נצטרך לבטל את שטיפת הכלים הנוכחית ובמקומה להקים את הפינה החדשה אשר תכלול את מכונת הלחם, שולחן לשומרים, מקרר, שולחן לארוחת בוקר על כיור ושולחן לטיפול חולים.

כל זה ניתן יהיה לבצע רק כשנפעיל את המכונה, אך דבר זה יתעכב עוד כמה שבועות, כי חסרים הכלים הדרושים (עגלות השרייה וסלסלות).

בנקודה הזאת ברצוני להתעכב ולהסביר את המצב אשר אין להמשיך בו: אנחנו משקיעים בצידוד החדש בלבד כמה רבבות לירות, מקימים את המכונה להדחת הכלים ובזה משנים מן היסוד את סדרי העבודה בשטח הזה. כל אחד מבעלי המלאכה מטפל בחלק שלו, או שמקבלים תכניות או שמשתדלים להעתיק מנסיונם של קבוצים אחרים. בין כל הגורמים העוסקים בצידוד המטבח חסר האיש אשר בקרוב יצטרך להפעיל את כל זה. יש הרבה מאוד גורמים מקומיים, שאיש מבחוץ - המנוסה ביותר - אינו מסוגל להקיף אותם ולכן גם התכניות הטובות ביותר וכן נסיונם של אחרים חייבים לעבור ניפוי ובדיקה יסודית במקום.

המטבח מהווה כיום את מקום העבודה הקבלני הגדול ביותר בקבוץ (מעל 20 עובדים).

העבודה מתנהלת נוסף לעבודה פיזית קשה בעזרת הרבה מכונות וסדורים מכניים (חשמל, קיטור, מים, ביוב), חמרי מזון, בעיקר. בצורתם המרוכזת גורמים בלאי והרס מהיר למכונות וליתר הכלים. לכל זה - כמו ביתר ענפי השירות - אין באופן מוחלט כתובת. אצלנו בשירותים לא ידוע המושג של החזקה מוקדמת וברוב המקרים נאלצים להחליף חלקי מכונות או בשלמותן לפני זמן בגלל החזקה וטיפול לקוי וחסר. לפחות בשלב זה חשוב שייכנס מישהו לארגון העבודה והחזקה השוטפת.

כפי שכבר הזכרתי, הוזמנו כל מיני כלים, עגלות, שולחנות, כלי עזר למכונה, אומנם כל זה לפי תכניות של מעכננים אבל כל זה בלי שיתוף האיש שיצטרך לעבוד עם הכלים האלה או לפחות לארגן את העבודה.

לא המחסנאית, לא המבשלות ולא בעלי המלאכה יכולים להתעסק עם הבעיות האלה תוך כדי עבודתם היום-יומית.

(3) 2 בנינים לפי שתי דירות לחברים מסומן בשטח בשכונה החדשה וייבנו לפי התכנית של הבנינים הקודמים ללא כל שינויים.

(4) המשך לסככת הרפת באורך של כ-40 מטר ייבנה בד בבד עם השלד של השיכונים. העבודה עוד לא התחילה בגלל עיכוב בהתאמת התכניות.

(5) אחרי הורקת בית האימון נספץ ונתאים את הבנין לרכוש כל הפעולות הצרכניות המפוזרות בחדרים שונים: הספקה קטנה, סיגריות, בולים, מכירת ממתקים, מחסן רהיטים ישנים, מחסן לועדת תרבות ופוטו.

(6) הכנו תכנית לשבילים ודרכים נוספים במחנה. התכנית תובא לדיון בוועדת המשק, אבל המטרה היא להתחיל בניצוע בזמן הקרוב.

מלבד סביבת חדר האוכל והשכונים החדשים כלולים ברשימה הדרכים והשבילים: (א) מהמכבסה לסנדלריה, השביל הזה יתקשר לכביש אשר יוארך ממחסן הקירור עד לסככת הפיטום וייצור את הקשר לבנין הצרכניה, סנדלריה, מחסן של החצרנים ובעונה הקרובה ישמש כבר את סככת הפיטום אשר אז תיהפך לסככת אריזה למלוננים.

מהכביש הזה נעשה כביש כורכר מע"י האסמים ועד לסככת הפיח. הכביש הזה צריך ליצור גישה מסודרת לסככות הרפת, הנגריה, האורווה, תחנת הדלק, אשר אף היא עומדת לפני שיפוץ פללי ועד למחסן הפיח.

ען הוצע לסלול כביש ברוחב של 1,5 מטר כמגרש כדור-הסל, כפסתעפות מהשביל הקיים לבריכת השחייה החל מבית השימוש של הזוער.

(7) השנה יצאנו למרחב בענין השיפורים. על התכניות ודאי יכתוב שניו. התקשרנו עם אדריכל גינות אשר שותף לתכנון מבנים חדשים מהתחלתם ומפקח על ביצוע עבודות גינון. כן מסרנו אחרי מרכז פתוח את הביצוע לקואופרטיב קבלני ונראה לנו, פי העבודות מבוצעות בניסיון רב ועם בעלי מקצוע טובים. ע"י מגרש כדור-סל ועף מקימים אותם הקבלנים על המדרון כ-300 מקומות ישיבה מבלוקים ופלטות מדרכה. המפעל הזה מבוצע מהכנסות של מפעל ההתנדבות למלוננים. בנוסף למקומות ישיבה אלה מבטון נקבל עוד מספר כפול של מקומות ישיבה מהשפועים שיוצרו ויהיו מעובדים דשא, ואשר לעתיד לבוא אפשר יהיה לייצבם עם בטון.

(8) בבתי הילדים מבצעים כבכל שנה שיפוצים והשנה היה התור לשיפוץ יסודי בגפן. ביתר הבנינים מבצעים רק צביעה ותיקונים חלקיים.

(9) אולם התרבות נמצא בתכנון. בוצעו מדידות מדוייקות בשטח לשם הכנת תכניות לעבודות עפר מדוייקות. האדריכלים הבטיחו באוקטובר ש.ז. להשלים את התכניות לבנין ואת חדשי החורף בקדיש להכנת תכניות לפרטים שונים כגון חשמל, סדורים פנימיים, פיתוח הסביבה ומ"מ עם הקבלנים.

(10) עם השלמת תכנית האיתור הסופית לדשא המרכזי (מועדון, אולם וחדר האוכל) נכנס את הועדה לדיון על חדר האוכל החדש.

לא הוחלט עדיין למי ובאיזו צורה אנו מוסרים את התכנון.

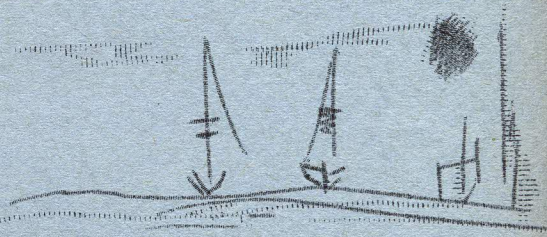
כי צעירים אנחנו...

ימי החופש הגדול קרבים לסיום - והתחלת שבת הלימודים ממשמשת ובאה. אף הקיטנה של ילדי כיתות היסוד ונופש הבית של ילדי המוסד כבר מאחורינו.

הילדים עבדו, נפשו ונהנו מחופשה ממושכת, הכל לפי התקן. המהדרים שביניהם אף לא הסתפקו בבידור ובטיול בצוותא אלא, לפי המסורת הצופית-שומרית העמית ילקוט על שכס, חגרו ציוד צופי, הצטיידו במזון שמורים שקבלו מידה הנדיבה של המחסנאית ובקבוצות או זוגות הוסעו אל תחנת האוטוקרים הראשונה - בית ליד - אשר במרוצת הימים הפכה בעיני צעירי עמק-חפר לשם דבר, מעין "פונדק בדרך" בו מחנים הנהגים את מכוניות הענק שלהם העושות דרכן לילה לילה בין אילת וחיפה ואפשר להנות מטרמפ ארוך-קו. נראה, שדרך זו בה נחרו ילדינו לשוט בארץ ולנווד בה, התחבבה עליהם ביותר וממציא את אפשרויותיה עד תום, לא יפלא איפוא שמוצאים ביניהם בנים ובנות שעד כחה י"ב הספיקו לעשות דרכם באותו נתיב ובאותו מסלול שלש פעמים, כשבכל פעם חוזרים הם גדושים חוויות עמוקות יותר ורשמים עזים יותר.

ואם אלה נוטים לרוב להדרים, הרי הצעירים יותר מצפינים עד אידמית ממערבו של הגליל העליון ועד דן ממזרחו, אלא שאלה עדיין אינם עומדים ברשות עצמם, הם עודם מודרכים לפי טעמים של מלוויהם ומורי דרכם.

חופש כזה, טעמו וודאי לא במהרה יפוג ואולי גם אין בו כדי להמחיש לפניהם את העובדה, כי הנה קרבים ימים ולילות יפים אלה לקיצם וצריך להתרגל למחשבה כי הגיעה העת לעבור מחיים 'קלים' לחיים של כובד ראש, של לימודים רציניים במשך שנה נוספת, אלא שבכך אל לנו לדאוג דאגה יתרה.

צוות המורים והמחנכים יוצרים תכונה מסביב, ואם כי טרם הכל הושלם גם אצלם, עוד אין צוות שלם במטבח המוסד, עוד אין מחליף לרכז משק הילדים היוצא לתקופת השתלמות. אך כרגיל, גם אלה יבואו על מקומם בשלום והילדים יוכנסו בעולה של תורה מחדש.

(-)

כותב מכתב זה הנו יצחק מינא
מקבוצת הסטודנטים בירושלים
שעבד במשך היותו אצלנו עם חנן.
המערכת.

לחנן!

רב שלומות!

קשה היה לי להביע את הרגשתי עם עוזבי את הקבוץ, ולכן החלטתי לכתוב. אולי הכתוב יצליח לבטא את אותה הרגשת "חבל" על מה שעבר. המסקנה מכאן מתגבשת מאליה... כל אותו יחס הרוגן, מלא חבה, כנות, סימפטיה, כל אותה מסירות שבתפקיד, אחריות מלאה, בסכו בי את ההכרה המלאה שהנה עומד אני לפני אדם ואדם של ממש, אולם יחד עם זאת עוררו בלבי את השאלה המשווה שרבים כמוני שואלים אותה: כיצד יכול חבר קבוץ להיות ולעבוד, להקדיש את חייו ומרצו למען אידיאל, אידיאל שאינו נותן רבות (על כל פנים לאנשי העיר) ואכן, אם בכל זאת אדם כזה הממלא תפקידו באמונה כה רבה מתוך הבנה אמיצה ושמחה שבלב, בתנאים כאלה - הרי אין מלים בפני אלא לומר במלים פשוטות - יישר כוחך!

איני יודע, אבל התקופה בה שהיתי בקבוץ בפגשי אנשים כמוך ואחרים - הביאה בי שנוי רב כלפי הקבוץ, ואכן הבנתי כי ישנו ספק נפשי בחיים אלה - חיי שתוף ואחווה. ויש לציין כי הסרתי מלבי כל הרגשת אי-סימפטיה לקבוץ.

נדמה לי כי הספקתי לקשקש הרבה ולכן אסיים בברכת חזק ואמץ בתקוה שאוכל גם אני אי פעם להגשים חיי בצורה זו או אחרת.
תודה על הכל,